СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 130. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 17-го червня 1942. — No. 130. Jersey City, N. J., Wednesday, June 17, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОМАГАЄМО ІНШИМ ЗБРОЄЮ І ГРІШМИ, ЩОБ ВИГРАТИ ВІЙНУ І МИР

ВАШИНҐТОН. — У своєму звіті до конґресу про договори аренд і позичок (Ліз-Ленд Еґріментс), президент Рузвелт підкреслив, що ці договори не є односторонні. Америка дістає вже тепер за свої достави щось таке, що ще цінніше від грошей і матеріялів, а саме кров, якої не жаліють проливати ті, що дістають допомогу, щоб повалити спільних ворогів. Далі президент зазначив, що по війні Америка не зробить давної помилки і не буде вимагати звороту, обчисляючи сухі суми і проценти, а возьме під увагу „посвяту" і „змагання" тих, що діставали допомогу на те, щоб знищити Держави Осі. Далі президент подав, що досі видано Великій Британії й 35 іншим державам ось таких допомог в грошах і матеріялах на суму чотирьох з половиною біліонів долярів, з того 82% було в ріжних матеріялах. Тепер намічається давати таку допомогу річно до суми восьми біліонів долярів. Найтяжче представляється справа з тим, як доставити ті матеріяли там, де вони в певну пору найбільше потрібні.

ВЕЛИКА АМЕРИКАНСЬКА ПЕРЕМОГА НА АЛЕВТСЬКИХ ОСТРОВАХ.

ВАШИНҐТОН. — Японська спроба осісти на однім з найдальше висунених і маленьких Алевтських острівців коштує покищо японців дуже дорого. Хоч була весь час така мрака, що тяжко було розслідити, де саме є японці, проте заходами американської армії й фльоти знищено щонайменше три японські кружляки і один контрторпедовець і два інші воєнні кораблі, згідно з звідомленням департаменту маринарки. Але з висланої до Балтимор телеґрами ґен. Арнолда, що командує летунськими силами, виходить, що американські бомбовики знищили один японський кружляк і збомбардували один літаконосець. Значить, що наразі начислено, що японці втратили принаймні 6 воєнних кораблів. Виходить, що японців прогнано, та що нема надії, щоб вони змогли тепер продертись через американські оборонні лінії. А це має велике значіння, бо можна готовитись без перешкод до офензиви проти Японії з Австралії, чи з Гаваїв.

ПО ЦІЛІМ КРАЮ ЗБИРАЮТЬ СТАРУ ҐУМУ.

ВАШИНҐТОН. — Ґума стала тепер в Америці найціннішим матеріялом. Очевидно, що наразі нема недостачі ґуми, коли іде про воєнні потреби. Але ніхто не знає, як довго війна потриває. Тому треба рахувати і на найгірше. Ось тому і заряджено щадження ґуми, а тепер ще й збирання ґумових відпадків і неужитків по цілому краю. Справу цю вияснювали через радіо високі урядовці, як секретар Ікес та секретар Викард, що апелював до фармерів. Знову Ґендерсон звертав увагу на те, щоб не віддавати старих опон, коли їх ще можна полатати і вживати.

ШУКАЮТЬ РОБОТИ ДЛЯ КРАВЦІВ.

АТЛЕНТИК СИТІ. — Ґенеральна екзекутива „Інтернешенел Ледіс Ґармент Воркерс" так якби вже знайшла спосіб, щоб дати роботу 150,000 кравцям в краю, що через воєнну продукцію остали без роботи. Армія і маринарка так тепер роздроблять замовлення, що вже приобіцяно дати роботу в Ню Йорку 70,000 безробітним кравцям, що виготовлятимуть такі речі як ґазові маски, сінники на ліжка для вояків, парашути і т. п.

ТИЖДЕНЬ ДОПОМОГИ РОСІЇ.

НЮ ЙОРК. — Щоб зібрати $6,000,000 на медичну допомогу Росії, зачнеться цеї суботи кампанія, що триватиме цілий тиждень. Орґанізує її по цілому краю орґанізація „Рошен Вор Ріліф". Мейор міста видав специяльну проклямацію в тій справі, а ґубернатор Лімен призначив найближчий понеділок „Днем Допомоги Росії". Цей день це річниця нападу Німеччини на СССР. В часі того тижня будуть відправи в церквах і синаґогах і буде велика маніфестація в Медисон Сквер Ґарден. Буде ще „Російський Ярмарок", а також і триднєвна прилюдна збірка.

ПЕРЕСТАЛИ НАПАДАТИ НА КОНҐРЕС.

БОСТОН. — Едвард Флин, голова Демократичного Краєвого Комітету, промовляючи до жінок, казав, що треба вже раз залишити публичну критику конґресу. Він каже, що як будемо далі критикувати конґрес в такий спосіб, як це тепер діється, то як ми можемо вимагати, щоб інші держави мали повагу до конґресу і уряду. Цеж наші власні люди є в конґресі, каже Флин. Дехто з них не вивязується з своїх завдань, але конґрес як цілість робить все, що найліпше, руководячись патріотичними мотивами. Флин мав на думці ті напади, яких було повно в пресі з приводу внесків на пенсії конґресменам, чи домагань спеціяльних привилеїв щодо приділу ґазоліни.

Продаж Воєнних Бондів у Повному Розгарі

НЮ ЙОРК. — Відізвався „Фрідом Бел" (сестра „Ліберті Бел"), спроваджений з церкви з Мавнт Вернон і поставлений перед „Кепітол Тіейтер" на Бродвею, а з його громовим голосом зачалося в понеділок, година 5. пополудні, офіційно кампанія продажі Воєнних Бондів. Кажемо „офіційно", бо тисячі мужчин і жінок, що зголосили добровільно свій труд, зачали кампанію ще зранку, ходячи від будинку до будинку та стукаючи до дверей поодиноких мешканців, що то, як подають, говорять „сорок мовами". Та якою мовою вони не говорилиб і з якого краю не походилиб, мурини чи німці, чи які інші, всі радо ідуть на зустріч кампанії й підписують зобовязання закупна бондів, від 10 центів у дітей, до $100,000 річно у багачів. Таке доносять про початок кампанії. „Фрідом Бел" це той самий, що взивав американців ще в 1776. році, щоб приходили вітчині з негайною допомогою. Є 200,000 охотників, що зголосились до цеї патріотичної праці, подав Джан Т. Мелен, голова кампанії.

ЗАХОВАТИ СВОБОДУ, ЦЕ ОБОВЯЗОК УСІХ НАРОДІВ

ВАШИНҐТОН. — Таке заявив в палаті послів і в сенаті Юрій II., король Греції. Казав, що теперішні терпіння створять новий і кращий порядок, у якому всі держави дбатимуть про заховання мира. А вдержання свободи, казав король, не є обовязком якоїсь одної нації в якійсь одній частині світа, але є обовязком усіх люблячих свободу народів у цілому світі. Порядочність і справедливість, казав він далі, мусять запанувати по війні в світі, але мусять теж заплатити за свої злочини ті, що довели до цеї війни, як теж ті, що з ріжних низьких мотивів, чи з слабости, стали знаряддям Держав Осі. Греція, казав він, дала доказ, що ніщо не є їй дорожче від свободи.

НЕМА МІСЦЯ ДЛЯ НАЦИЗМУ І ДЕМОКРАТІЇ

НЮ ЙОРК. — Нам не можливо сидіти разом з Гітлером, Мусолініем і Мікадом. Та війна є за те, щоб їх цілковито знищити. Світ не є такий великий, щоб міг помістити націстівську форму правління і американську демократію. Таке казав мейор Ля Ґвардія на святі „Синів Революції".

В Лібії Шаліє Далі Крівава Битва

КАЙРО. — В Лібії, недалеко Тобрука, поміж містом Акрома і шляхом Найтсбридж, далі шаліє жахлива, неймовірно крівава, битва. Обі сторони зазнають страшних втрат і невтральні знаці говорять, що та битва вже довший час тривати не може, а мусить вкоротці повернутись в один бік, або другий. Головну ролю в тій битві грають повзи і механічні частини. Лінії, що змагаються зо собою, так перемішані, що тяжко визнатись в ситуації. В однім випадку німецькі повзи вдерлись у середину оборонних позицій британців, в другім випадку британські повзи відкрили вогонь на задах німецьких повзів. Німці кинули в бій всі свої останні резерви. В своїх звідомленнях вони говорять, що деякі їх моторизовані частини дістались вже до морського побережжя.

ІТАЛІЙЦІ ГОВОРЯТЬ ПРО МОРСЬКУ ПЕРЕМОГУ

ЛОНДОН. — Італійські офіційні звідомлення говорять про великі „успіхи" італійської фльоти на Середземнім морі. Італійська фльота, як подають ті звідомлення, напала на великий британський конвой, хоронений тяжкими кораблями і затопила два британські кружляки та один нищівник, як теж чотири транспортові кораблі, а ушкодила один панцирник, два кружляки і один літаконосець. Частина ушко-джених кораблів повернула до Ґібральтару, а частина далі продирається морем до британських баз в Африці. — Анґлійські офіційні кола промовчують ті італійські камунікати. Але військові знавці говорять, що хоч італійські звідомлення все дуже перебільшували свої успіхи, в тім мусить бути якась маленька частина правди. Можливо, що італійці завдали британцям певні школи. Та питання в тім, скільки шкоди вони сами понесли?

БОЇ БІЛЯ СЕВАСТОПОЛЯ

МОСКВА. — Совєтська фльота підіхала під Севастополь і звідтам обстрілювала німецькі позиції. Совєтські кораблі, внаслідок постійного бомбардування Севастополя, удались в інше місце. Тепер вони повернули, щоб взяти участь в обороні цеї важної совєтської бази. Як подають совєтські звідомлення, вони завдали німцям великі шкоди. Німці дотепер не поробили біля Севастополя жадних успіхів, кажуть совєтські кола. — Німецькі кола говорять, що їх війська проломали совєтські оборонні позиції. Також німці кажуть, що битва біля Харкова закінчилась і німецька армія „осягнула те, до чого заміряла".

БРИТІЙЦІ ДЕРЖАТЬСЯ ТЕЖ ПОЛІТИКИ „СПАЛЕНОЇ ЗЕМЛІ". Британські війська, змушені відступати з Бурми, не залишили ворогови ніякого воєнного майна. На образку бачимо, як згромадили машини та інше воєнне знаряддя і обляли це нафтою та запалили. Машинерію вживано там до добування нафти. Огні позаду вказують на горіючі військові й цивільні магазини з поживою й іншим добром.

ЧЕРГОВІ ОБМЕЖЕННЯ ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТИ В НІМЕЧЧИНІ

БЕРН. — Націстична система ступнево переміняється в комуністичну. Німецька влада зробила на днях ще один дуже важний крок в напрямку цілковитого вивлащення людей з їх приватного майна. Вона сконфіскувала всі уділи на берлінській біржі і віддала їх в посідання німецького державного банку. Державний банк взаміну за ці уділи видав їхнім власникам „ноти", але того роду, що з тих нот ніхто не може користати і їх продати. Німецькі ґазети цей вчинок уряду пояснюють тим, що він хотів тим обмежити спекуляцію уділами. Але добре поінформовані кола говорять, що тої спекуляції внаслідок гострих фінансових розпорядків взагалі не було. А колиб вона денебудь проявлялась, то уряд мав багато інших способів покласти їй кінець. Вкінці невиясненим залишається факт, чому уряд видав на ті уділи лише поквітування, з якими бувший власник уділів не може нічого зробити. Всі ці факти заставляють міжнародніх знавців робити висновок, що націстична влада, яка дотепер заховувала споводну форму приватної власности, фактично зриває зовсім з приватною власністю і прямує до комунізму.

МАСАКРА ЖИДІВ У ВІЛЬНІ.

ЛОНДОН. — До Лондону втік якийсь поляк і приніс сензаційні новинки з Литви. Він каже, що „литовська поліція", створена і контрольована німцями в двох тижнях місяця травня ц. р. вбила в Вільні 60,000 жидів. Цілі жидівські родини, дітей, жінок і чоловіків, привожувано ніччю на передмістя Вильна Понари, і там без судової розправи їх висікувано скорострілами. Сама німецька влада, каже той утікач, не брала активної участи в тих масакрах, лише спокійно цьому приглядалась. Німецька влада в Польщі також розстріляла чимало поляків з пімсти за убивство Райнгардта Гейдріха в Празі, каже далі той іунформатор. А в Польщі німці силою взяли 170,000 поляків до робітничих відділів, що працюють на совєтськім фронті.

ВИМІНА АМЕРИКАНСЬКИХ І БРИТІЙСЬКИХ ПРОДУКТІВ.

ЛОНДОН. — Британські й американські власти виробляють чимраз ґрунтовніший плян, якого головною основою булаб виміна американських і британських воєнних продуктів та достава тих продуктів там, де найменше коштував би транспорт. Американські вояки в Австралії, наприклад, не будуть діставати мясива з Америки, коли Австралія має того мясива багато на місци. Також американські вояки в інших місцях, близько британських баз, будуть діставати не лише харчі, але ріжну зброю від британців. Тепер з Британії в кораблях, що досі порожні вертали до Америки по нові продукти, будуть везти певні потрібні продукти з Британії, як ось ріжні фабричні прилади, яких Британія має нині подостатком. Одним словом, між Британією і Америкою наступить повна виміна продуктів, на засаді, що кілько хто не дав би, ні одна сторона не мусітиме за те колись платити.

ҐАНДІ ПЛЯНУЄ ЯКИЙСЬ НОВИЙ РУХ.

ВАРДА (Індія). — Моґандас Ґанді заявив, що коли Британія вступиться з Індії і віддасть всю політичну владу в руки індійців, то індійці візьмуться на добре за оборону Індії. Їх погляд на війну зміниться впродовж 24 годин, говорив він. А коли британці не вступляться, то він тоді розпічне якийсь новий рух, який „дасться відчути на цілім світі", погрожував Ґанді.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ В ПЕРЕДИШЦІ.

ЛОНДОН. — Британська повітряна сила вже кілька днів проявляє дуже малу діяльність. Лише денеде перелітають літаки в цілі патрулювання. Але на европейський континент вони не вилітали. Всі британці мають таке переконання, що це лише хвилевий спокій, після якого знов розпутається буря. Також німецькі літаки не налітають на Анґлію.

ІТАЛІЯ ХОЧЕ ЗВОРОТУ ДОВҐІВ.

БЕРН. — До Риму має вкоротці приїхати еспанський міністер закордонних справ, Серано Сунер. Його запросив італійський уряд, котрий хоче обговорити з Еспанією справу довгів, затягнених урядом ґен. Франка підчас громадянської війни в Еспанії. Італія хоче тепер з боку Еспанії певної відплати. Темою їх розмов буде: достава харчів з Еспанії до Італії; бази на Середземнім морі, пропуск військ Держав Осі через Еспанію до Ґібральтару.

ЯПОНЦІ КОНФІСКУЮТЬ АМЕРИКАСЬКІ КОМПАНІЇ.

МЕЛБОРН. — Японські власти на окупованім ними острові Ява сконфіскували два великі американські підприємства, Дженерал Моторс і Ґудір, які мали там свої вирібні ґуми.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Хотілиб Неоднакової Мірки

Американська влада, як кожна влада в таких випадках, дбає про те, щоб у нашій власній середині не було ворогів Америки, себто аґентів ворожих нам держав, саботажників і таких, що готові завжди поставити якісь чужі інтереси вище американських. Не так то легко вишукати ось тих ворогів, а ще тяжче пізнати методи їхньої підривної роботи. А тяжко теж і тому, що звичайно ті, що мають найбільше гріхів на сумлінню, прикидаються не тільки невинними ягнятами, але ще доносять на інших, невинних, як ворогів держави, щоб таким чином відвернути увагу влади від протидержавної власної діяльности. Спеціялісти в тому ремеслі є большевики.

От пригадаймо собі, наприклад, що то вони виписували за Комісію Даєса, як вона розслідживала усіх — крім комуністів. Тоді большевики передруковували всякі можливі вісти, звязані з комітетом Даєса, як „незбиті документи", якщо вони торкались українських справ. Чогоб тільки вороги визволення українського народу не наплели на український визвольний рух, українських людей і українські орґанізації, то це вже була „доказана" правда. У. Щ. Вісти то ревні сльози проливали над „нещасними", що ще є в народніх наших орґанізаціях, чи читають народню пресу. Радили, чим скоріш їх вирікатись, щоб ратуватися від концентраційних таборів. . .

Повно того було, що аж гидко було дивитись, бо в большевиків вже настільки сорому не було, що хоч самі глузували з американської системи і служили кому іншому, то бралися пятнувати як не-американців таких, що Америку від серця любили. Та замітне те, що як сам Даєс залишив українців у спокою, то большевики ще й далі страшили ним українське громадянство. А перестали щойно тоді, як Даєс почав розслiджувати большевиків. . . А згодом зачали нападати на Даєса а про його роботу писали, що вона нікому непотрібна, хіба Гітлерови. . ., бо ґенеральний прокуратор і Еф Бі Ай дадуть собі самі раду з підривними елементами.

Та тепер так склалось, що ґенеральний прокуратор Бидл був примушений законом зарядити депортацію Гері Бриджеса за його звязки з комуністичною партією, яку Бидл схарактеризував як проти-державну, даючи заразом і докази на те твердження. І тут знову повторилась давня большевицька практика. Як довго ґенеральний прокуратор добачував протидержавні елементи деінде, він був у большевиків великим чоловіком, американським патріотом. Та як тільки рушив комуністів, відразу став таким, що помагає — нацистам і фашистам.

Ось це є зразки большевицької т. зв. „муринської етики", на яку вони так часто покликаються, коли говорять про тих, що з ними не погоджуються. Усе добре, коли їх не чіпають за те, що брешуть, чи ведуть проти-американську роботу. Та як тільки хто зачне їх розсліджувати і осуджувати, той уже нацист і фашист. Видно, що не велике в них довіря до американської влади, бо інакше вмілиб перетерпіти навіть кривду, знаючи, що вона буде направлена. Та їм ні кривда не діється, ні нема в них віри в Америку.

Як Живе, Працює й Воює Анґлія?

Британський міністер продукції Оливер Литлтон, що прибув сюди на переговори в справі координації продукції воєнних матеріялів у Злучених Державах і Великій Британії, виголосив через радіо цікаву промову, в котрій подав відповідь на звичайні в Америці питання до анґлійців: Що ви (анґлійці) кидаєте в бій? Скільки ви продукуєте? Як ви воюєте?

Народні настрої.

Для пояснення стану анґлійського ума в часи німецьких повітряних рейдів бесідник навів анекдот про стрічу премієра Чорчила з одною жінкою підчас оглядин наслідків одного такого рейду. Жінка підійшла до премієра й поздоровила його. Він спитався її, як вона почувається після цеї ночі страхіть. Вона відповіла: „Добре. Ці рейди мають одну добру сторону: вони відводять нашу думку від війни".

Воєнна продукція.

Щодо продукції воєнних матеріялів, то Анґлія довгі місяці говорила в цій справі більше про бажання, фантазії, пляни, ніж про справжні факти. Та нині вона вже може говорити про факти. Виріб амуніції зростає в Анґлії, як він зростає в усіх Обєднаних Державах. Америка, щоправда, перегнала в воєнній продукції Анґлію, але й Анґлія поробила в цій справі кольосальні кроки вперед. Продукція танків, „джіпів" і інших воєнних механічних возів зросла до 257,000 нарік. Є це зріст 350 процентів від останнього кварталу 1940 року. Анґлія продукує річно 40,000 великих гармат і доставляє їм 25 мілїонів куль. Вона продукує міліони меншої зброї і 2 біліони куль для них. Продукція літаків в Анґлії зросла від останнього кварталу 1940 року на 100 процентів (подвоїлася), продукція кораблів на 57 процентів, а продукція всего приладдя війни разом зросла за останній рік на 100 процентів.

Держави Осі почали проти Анґлії війну багато скорше, ніж вони почали її проти Америки. Тому й продукція зброї в Анґлії поступила дальше наперед, ніж вона поступила в Америці. Але в Америці вона розвивається так скоро, що незадовго певно перебіжить анґлійську, — одинокі перегони, на перемоги в яких анґлійці не будуть жалуватися.

Анґлія не може розвивати своєї продукції так скоро, як можуть Злучені Держави, бо внаслідок повітряних рейдів анґлійці мусять розбивати свою продукцію великих воєнних машин на цілу низку фабрик. Наприклад, виріб одного повза розділюється на 6,000 малих фабрик. В Америці робити таке нема потреби: тут „тенк" виробляється в одній фабриці; це очевидно облекшує масовий виріб.

Все поле під управу.

Великим перемінам улягла Анґлія в рільничій ділянці.

Давніше Анґлія спроваджувала значну частину своєї поживи споза границі, звичайно зпоза океанів. Нині вона здана на себе саму. Тому вона мусить сама продукувати поживу, де лише може. Нині піддається під управу кожний клаптик землі. Литлтон, наприклад, засіяв поле, яке не було управлюване ще від 11. століття.

Навіть при загальній управі всеї землі анґлійці можуть виживитися лише завдяки тому, що в Анґлії заведено загальне паювання.

Загальне паювання.

Нині в Анґлії паюванні підлягає просто все.

Поживу розділюється за пайками, а робиться це в науковий спосіб, щоби людей удержати при здоровлю. Кожний анґлієць дістає однаковий пай, чи він міністер, чи фабричний робітник.

Паюють одіння. Цього року наприклад жінка може купити собі лише: один плащ, одну сукню, одну пару черевиків, одну нічну сорочку, одно спіднє біля, дві пари пончіх і чотири хусточки.

Ґазоліну теж пайкується. Пересічно анґлієць дістає 6 ґальонів на місяць. Після 1-го липня пересічний громадянин не зможе дістати ґазоліни зовсім.

Як анґлієць працює.

Анґлієць живе й працює в постійній небезпеці нападу з повітря й з моря. Британські острови мають величину стейту Вайоминґ і нема на них місця; що було би від моря віддалене понад 70 миль. Анґлійські береги так віддалені від ворога, як Нюарк, у стейті Ню Джерзі від Ню Йорку. Через те життя Анґлії залежить від морської сили.

Кожний анґлієць і анґлійка мусить працювати й воювати. Всі робітники „заморожені" на своїх воєнних роботах. Вони не можуть працювати там, де їм подобається. Уряд подає кожному робітникові, де він має працювати. З населення 33 міліонів осіб в віці від 14. до 65. року життя, 22 міліони осіб або працює в промислі або воює в обороні краю, військовій або цивільній.

Всі вони працюють „повний час". Це рівняється мобілізації коло 60 міліонів осіб.

Анґлія покладається теж на працю жінок. Вона змобілізувала в промисли коло півшеста міліона жінок (до війни в Анґлії було їх півтора міліона).

Працює й молодь: 77% хлопців і 67% дівчат у віці від 14. до 17. року життя.

Податки.

Анґлійське життя спирається на самовідречення. Анґлія вже нині не виробляє ніяких предметів люксусу. Анґлія обмежила значно продукцію невоєнних товарів.

Для воєнних цілей накладається великі податки. Податки починаються від приходу 450 долярів у рік, і вони зростають скоро в міру зросту приходу, поки не досягнуть при більших приходах 97 і пів цента на кожний доляр.

Словом, анґлієць вставши рано, бачить, що міністер поживи забрав йому багато різних страв і всі приправи і багато скількости з його снідання, обіду й вечері; що ще інший урядник обмежив його щодо закупна одіння; що його жінку післано до фабрики; та що міністер скарбу оподаткував його по самі вуха.

Серед таких умовин анґлійці властиво втратили різницю кляс: вони всі один народ одної кляси, що менше-більше живуть, працюють і воюють серед однакових умовин.

СУСПІЛЬНА СВОБОДА

На кожному кроці ми нині подибуємо слово „свобода" й запевнення, що для демократичного народу те слово є найдорожче. Те слово дороге для кожного. Тільки не кожний хоче під тим словом розуміти те, що повинен і чого вимагає демократична система. Вслід за тим те найбільш уживане слово, є водночас і найбільш надуживане.

Те, що для одного може бути свободою, для іншого буває — неволею. Ось візьмім найзвичайніший приклад: Вечором, прийшовши до дому, ви хочете відпочати. Поклались спати, але сусід накрутив своє радіо так, що голос його чути на кілька вулиць. На ваші прохання він відповідає: „Тут свобода і ніхто мені не заборонить цього". Алеж бо його свобода знасилувала вашу свободу. Внаслідок першої свободи ви не можете скористати з своєї свободи, щоб якслід відпочати. Таких прикладів можна начисляти сотки. Свобода одного чоловіка робить обмеження іншому і вбиває свободу іншого. Таке діється в нашім щоденнім житті, таке діється між народами, чи в їхніх внутрішніх правлячих системах. Один хоче свободи розростатись, чи ширити свою „вищу культуру". Ідучи за тим своїм „свободолюбним", потягом той нарід нападає на інший нарід і насилує його. З боку першого народу це буде осягнення отої улюбленої „свободи". Але з боку другого це буде брутальне насильство.

Свобода це щось немов певна, обмежена скількість золота. Коли його занадто в руках одної особи, замало лишається в руках іншої. А колиб його розділити поміж усіх, то буде захована справедливість, але к о ж н и й дістане лиш скромну частину. Фактично свобода існує навіть в найбільш деспотичних краях. Але та свобода лежить у руках нечисельних одиниць, в руках диктаторської кліки. Та кліка має величезну скількість тої свободи. Ту скількість згадана кліка узурпувала зо шкодою для широкого загалу. Диктаторська кліка може здавити якусь іншу політичну партію і запроторити її провідників до тюрми, чи розстріляти. Та кліка має право закрити ґазету і видавців по вподобі покарати. Та кліка може знищити всякий мистецький твір і самого творця. Та кліка може відобрати кожному громадянинови його особисте майно й обернути його на свої цілі. Та кліка може знеславляти релiґію і забороняти людям молитись. Одним словом, нема стриму для цеї диктаторської кліки і її свобода є необмежена. Зате на тім терпить свобода широкого загалу. І тим більше терпить та свобода загалу, чим більше отої „свободи" скупчено в руках диктаторів.

З огляду на складне поняття свободи демократичні краї мають відповідні інституції, котрі інтерпретують державні закони і надають слові „свобода" відповідного значіння. Такою американською інституцією є найвищий суд. Він вирішує ці справи, старaючись кожночасно знайти вислідну між двома явищами: між волею одиниці, що є основою всякого поступу, і безпекою іншої, якої інтереси можуть бути затронуті волею першої.

Недавно найвищий суд Америки розглядав справу наложення податків на одну релiґійну секту, звану „Свідки Єгови". Американська конституція забороняє накладування податків на релiґійні інституції, а це тому, щоб при помочи податків дехто не пробував душити якоїсь релiґії. Користаючи з отої свободи, в Америці потворились й такі секти, які не приносять людям ніяких духових користей, лише шкоду. Ось так свобода релiґійного ділання загрожує свободі природнього здорового розвитку душі й релiґійних почувань інших громадян. Справа була настільки противорічна, що вона знайшлась у найвищій судовій інстанції — Найвищому Суді. По докладних студіях суд більшістю голосів рішив, що свобода релiґії в Америці не є досконала і абсолютна. Коли певні небажані секти наносять шкоду сумлінню інших громадян і з загально суспільного боку є некорисні — такі секти можна оподатковувати та здержувати їхній свобідний розвиток.

Наскільки спірною була ця справа вказує те, що на девять найвищих суддів лише пять заявились за обмеження отої релiґійної свободи, а чотири заявились проти обмеження. Суддя Стови, відомий із своїх консервативних поглядів, заявив, що це дуже зглядна річ твердити, котра з релiґійних сект і релiґійних наук є шкідлива і противна. Кожна релiґія — серед них і ті, що нині домінують над сотками міліонів людей і є загально признані як корисні — в своїх початках мала дуже маленьке число вірних та уважалась за „шкідливу", „підривну" і т. п. Та, не звертаючи уваги на таку початкову опінію, певні релiґійні течії зростали, кріпшали, захоплювали чимраз ширший загал і добивались загального признання.

(Докінчення на стороні 3-ій)

КОМАНДУЄ ВАЖНИМ ПОСТОМ.— Роберт С. Ґіфен, заступник адмірала, командує американськими морськими частинами, що находяться близько британського острова й Ірляндії. Це є незвичайно важке завдання. Ґіфен помагає британцям вдержати морський шлях для достав до Росії, Мальти й інших важних воєнних пунктів.

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВЦЯ

20)

Може ті жіночки й дівчатка плачуть по своїх братах або по батьках, що то потонули у Дніпрі через Юрасеву прокляту долю, або помандрували у Запороже до Сірка, і давно нема про них ніякої чутки; а старець все рве їм душу своєю „правдою", котру „щира неправда зажерла" і вона заховалась у Бога на небі:

Хотяб то ми мали янгольськії крила,
Тоб ми полетіли до тебе, увиділи: —
Бо вже конець віку приблизився,
Хоч рідного брата тепер стережися...

Там, коло самих вирiт Печерських, рипів у купі з лірою другий старечий голос. Тільки він не плакав, як той, що співав про „щиру неправду", але побожно прославляв праву божественну — чудо Почаївської Богородиці: як турки проклятущі святу Почаївську Лавру наглістю добували, з гармат у святу обитель стріляли, і як отець Залізо святість свою доказав — Богородицю ублагав: як проклятущі турки з мушкетів у Лавру стріляли, а Богородиця на мурах Лаври стояла, турецькі кулі на себе приймала і назад їх проклятущим туркам вертала.

А старі й молоді прочани, слухаючи про таке чудо Богородиці, побожно хрестились і серцем раділи, що ще не вся свята правда покинула землю і що „щира неправда" ще не ввесь світ „зажерла".

А більш усього старі баби й молоді молодиці з дівчатками купились коло кобзарів, які співали про кримську неволю та турецьку каторгу. Один співав, як у темній темниці, у землі бусурменській, бідні невольники трицять і три роки пробували, сонця праведного у вічі не видали, і як дівка бранка, Маруся попівна Богуславка, що задля розкоші турецької, задля ласомства проклятого потурчилась-побусурматилась, — як та Маруся Богуславка бідним невольникам у їх темній темниці про святий великдень нагадала... Другий співав про трох братів, що із города із Азова, із тяжкої неволі утікали:

Ой то не пили пилили, не тумани уставали,
Ой то три брати із неволі утікали:
Два кінних, третій—пішиий пішанина...

Як менший брат, той „піший-пішанина" за ними поспішає, ніжки свої босі об біле каміння, об сухе коріння побиває, плаче-ридає... Як старші брати його покидають, прикмети йому по дорозі зоставляють — свою одежу на шматочки розривають і у слід по собі розкидають, щоб менший брат через ті прикмети дорогу пізнавав і до городів християнським, на рідну Вкраїну прямував...

— Ох, чулаж я про це, сестрице, чула! Бодай ніколи не чути! — плакала одна молодичка, рукавом слези втираючи. — І не побила їх лиха година, тих братів старших! Ірoдові!

— Як це так, голубонько, за що? — питала її друга молодичка.

— Та якжеж, сестрице; вони, старші, були на конях... Чом би їм, проклятущим, не посадити до себе, хоч за собою, або між собою, меншого? — не переставала перша втирати сльози.

— А може, серце, важко було — коні дуже були потомлені.

А йому не важко було, як він, бідний, зовсім пристав, а тут набігли вовки-сіроманці, бідного невольника на шматки розірвали і біле тіло козацьке по тернах та по байраках жвакували...

— Ох, матінко! Яж і не знала цього! О, Господи, Господи! Якого скрізь горя!

А тимчасом найбільша купа дівчат і хлопців купилась коло якогось маленького сліпого дідуся, котрий наладжував свою кобзу та інколи тренькав і ніби про себе промовляв:

Ой, взяв козак за жіночку
Високую могилочку, зеленую
долиночку...

— Отцей, дівоньки, старець Хома з Мерехви усе співає про запорожців, та так гарно, що Господи! — говорила одна дівчина.

— Та яж чула, як він співав і про старого Хмеля і про козака Голоту; таке чудне! — говорила друга.

А той старець Хома, покинувши і „могилочку" і „долиночку", почав лагодити щось інше:

Ой пішли, пішли славні запорожці
та не пішки — дубами,
А як оглянуться до славної Січи,
то вмиються слезами...

— Овва! Це погана, старче! — озвався якийсь хлопяга. — Запорожцям сором плакати — вони не жіночого роду-кодла.

— Ет, який лобур! Щоб він луснув! Не жіночого кодла, тьфу! — розсердились деякі дівчата.

Але хлопець і не скривався на те.

— От би краще про Сірка заспівав, — сказав він. — Заспівай лишень, старче Хомо, а ми послухаємо.

Як помянув він Сірка, то одна гарна й засмучена чогось молодичка аж з лиця змінилась. Вона була неодна, а мабуть з батьком і з матірю, бо вони говорили до неї то „доню", то „дочко". Одягнена вона була не так, як усі молодиці й дівчата на прощі, а як городянка, тільки у все чорне, мов черничка. І тихенько щось перехрестилась, глянувши на кобзаря. Та й ті, що були з нею, старий, видко, заможний чоловік і старенька жіночка, почувши про Сірка, ніби чогось злякалися.

Тимчасом кобзар налагодив свою кобзу, вдарив жваво по струнах, кашлянув і голосно заспівав:

Ой як крикне старий орел, що під хмари веться,
Гей загуло Запороже та до Сірка пнеться.
Ой не вітер в поли грає, не орел літає,
Отож Сірко з товариством на Січі гуляє...

— О-ох! — щось ніби застогнало.

— Це якась хора, причинна, кажуть, — тихо промовила та дівчина, що розсердилась на хлопця. — Чи черничка, чи що...

— Її — люди казали — привезли до печерських угодників відчитувати від уроків.

— Бідна! А мабуть заможного роду.

А кобзар, перебираючи струни, трохи згодом знов почав:

Іван Сірко перед стягом раду оглядає,
Козаченьків привитає, стиха промовляє:
„Гей, молодці-запорожці, татарва лякає!
Не дрімайте, товариші, бо в руки злапає.
Збирайтеся до купоньки та сідлайте коні,
Тії коні вороні, що ждуть на припоні!"..

Та, що здавалась черничкою, так і їла очима кобзаря. Бліді губи її якось то жалібно складались: от-от заголосить...

— Заспокійся, донько, заспокійся, — тихо промовляла до неї мабуть мати. — Бачиш, який він, той Іван: Україну оберігає, святих церков стереже, задля Бога і для своєї душі невсипуще працює... До його і царі й королі, і хани й султани... Заспокійсяж, дитино моя!

— Ох, мамо, мамо! Якбиж я одна... А то діти маленькі, мов вони сирітки!

(Дальше буде).

ПРОДАЖ ДЕРЖАВНИХ БОЄВИХ БОНДІВ

Розвій воєнних операцій вимагає великих матеріяльних видатків. Ці видатки покриває державна скарбниця з податків, а тепер головно через продаж Воєнних Бондів.

Кожна орґанізована ґрупа старається заохочувати своїх членів до закупна бондів. В той спосіб вона може виказатись, що її членство піддержує свій край і працю уряду не тільки словами, **але й ділами.**

Які роди бондів?

Воєнні бонди поділені на три серії:

1) **Серія E,** це десять-літні бонди, добра інвестиція для поодиноких людей.

Найменший бонд коштує $18.75, а по десятьох роках наросте до суми $25.

2) **Серія F,** це дванадцять-літні бонди, для поодиноких людей як і **орґанізацій.**

Найменший бонд у цій серії коштує $74, а по дванадцятьох роках наросте до суми $100.

3) **Серія G,** це теж дванадцять-літні бонди для поодиноких людей і орґанізацій — найменший бонд коштує $100 — і на цих бондах держава платить відсотки двічи в рік.

Які бонди купувати?

Для поодиноких людей найкраща **серія E,** а для наших відділів і місцевих орґанізацій бонди **серія F.**

Як орґанізувати закупно бондів?

При закупні бондів треба памятати, що закупно треба вести: а) **постійно** — як довго треватиме війна — та б) **орґанізовано.**

Постійно значить те, щоб кожного дня, кожного тижня і кожного місяця — відкладати частину заробітків та купувати бонди.

Кожний стейт і кожна найменша адміністраційна одиниця мають призначені певні квоти, які треба дотримати.

Купно бондів треба переводити в наших громадах орґанізовано, себто треба творити **постійні „Комітети Продажі Бондів",** які велиб постійну аґітацію за продажю бондів, як теж точну реєстрацію закуплених громадою бондів, а вислід подавати до відома американської та нашої преси.

На приклад таких малих громад як Бріджпорт і Ковтсвил у Пенсилвенії, бачу, що це не так тяжко перевести, а не говорю вже про зорґанізовання продажі бондів у Філядельфії, де ця справа наладжена дуже добре й де є **наша власна державна аґенція** продажі бондів, якою є **Українське Будівельно-Позичкове Товариство** (Ukrainian Building & Loan Ass'n.).

Продаж бондів відбувається кожної пятниці від год. 6—10 ввечір в Домі Горожан.

Для тиж, які не можуть відразу купити бонди — це товариство **відкриває щадничі книжочки — а коли ощадности наростуть до суми бонду** — товариство видає бонд.

Наша держава в затяжній боротьбі. Помагаймо їй усіма силами! Зокрема закуповуючи Воєнні Бонди — постійно й зорґанізовано.

Д-р В. Ґалан.

Суспільна Свобода

(Докінчення зо сторони 2-гої)

Вартість даної релігійної науки можна оцінити лише з довгої історичної перспективи. Перші гнобителі християнства також виходили з заложення, що наука Христа „шкідлива", „підривна" і т. п. Наступні віки доказали, наскільки вони помилялись.

Але й арґументи цеї судової меншости, хоч як виглядають на раціональні, мають слабі сторони. Правдою є, що кожна релігійна наука в своїх початках для багатьох сучасників виглядала шкідливою і ті сучасники пробували її в зародку здушити. Але правдою є також те, що, не звертаючи уваги на давлення, ті релігійні течії таки не пропали. І коли вони дійсно мали в собі моральну силу, вони таки пережували найтяжчі удари. Скріплені та загартовані в боротьбі вони здобували собі право громадянства.

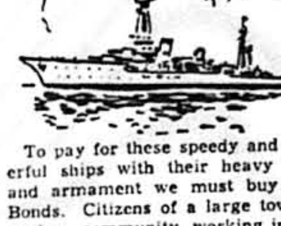
З цього арґументу, в дальшім бігу, можна знов зробити висновок, який підірве вартість самого арґументу: коли гнет і переслідування даної релігії не здусять, а навпаки загартують її, якщо вона дійсно має в собі моральну вартість — то й обмеження свободи усім релігійним течіям в остаточному розрахунку не завдасть їм шкоди, а навпаки, вийде їм на користь. Це також вийде на користь цілій суспільности, яка вереймати сьме тими релігійними течіями, що перейшли хресний вогонь спроби. Релігійні течії треба трактувати однаково. Хай їх внутрішна моральна вартість буде мірою їх доцільности. Час вирішує, чи дана релігія добра, чи лиха, а не сучасники. Коли добрі є обмеження для Свідків Єгови, добрими вони також будуть для всіх інших релігійних течій, теж і тих, які вже здобули собі право громадянства.

Але принявши цю засаду, ми виступилиб проти найважнішої основи американської конституції, яка ґварантує людям свободу вірування. Принявши цю засаду ми знову вступилиб в зачароване коло, яке по довгих сумнівах і ваганнях довелоб нас остаточно назад на те місце, з якого ми, чи наші предки вийшли.

З цього можна зробити лише один певний висновок: свобода, це химерне, зглядне поняття, яке не можна вирішити раз на все, а тільки треба його вирішувати кожночасно у відношенні до даних обставин. Свобода це поняття, яке мусить плутатись серед даних обставин. Без тих обставин поняття свободи пропадає. Воно тоді нагадує людину серед безкраїх пісків пустелі, або рибака в лодці, відбитого далеко від берега, на широкім морі. Оба вони ніби мають повну свободу робити, що хочуть; проте вони — цілковито безвольні.

What You Buy With
WAR BONDS

Navy Cruisers are built in two classes, light and heavy, the latter displacing about 10,000 tons. Our navy has about an equal number of light and heavy Cruisers, the 10,000 ton Cruiser costing approximately $20,000,000. Many Cruisers are under construction and many more are needed.

To pay for these speedy and powerful ships with their heavy guns and armament we must buy War Bonds. Citizens of a large town or a given community, working in unity, could buy one of these ships for the Navy if they put at least ten percent of their income in War Bonds every pay day.

U. S. Treasury Department

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ПОГОДИЛИСЬ ЩОДО ДРУГОГО ФРОНТУ.—Президент Рузвелт, зліва, і Вячеслав Молотов, совєтський комісар заграничних справ, зправа, підчас розмови про можливости отворення другого фронту в Европі, щоб тим способом облекшити Совєтам вдержати свій фронт проти Гітлера.

Франко -- Поет Праці

Нишком проминув 1941 рік, коли іде про 25-літню річницю смерти Івана Франка, великого Сина України, що лишив нам у спадщині віковічні памятки плодів свойого духа. Серед нової воєнної хуртовини неможливо було гідно помянути того, що засіяв обліг української літератури поезією, повістю, драмою, критикою, публіцистикою. Він бажав заповнити всі прогалини нашого красного письменства, як сам про це висловився: „...муруючи стіну, муляр кладе в неї не самі тільки ґранітні квадри, але як випаде, то і труск і обломки і додає до них цементу. Так само і в тій, що я зробив за ті літа, може і знайдеться деякий твердий камінь, але певно найбільше буде того труску і цементу, котрим я заповнював люки і шпари"...

Значіння Франка для українського народу, а головно Галичини незвичайно велике, як зважити духовий стан українців - галичан в тому часі, на який припадає його молодість.

В Галичині була се пора — пише Франко — коли бачилось, що запанує тип „рутенця", себто русина, що знеохочений сварами про народність, про Шевченка, про мову і про Драгоманова, вмиває руки від усього, не бажаючи знати нічого поза чорножовтими стовпами, що відмежовують Галичину від Росії.

Діяльність Франка припадає на час отакої недбайливости та стидкої байдужности. Ніхто інший, а лише Іван Франко стояв на чолі тих, що про них історик Михайло Грушевський сказав при нагоді святкування ювилею 25-літньої письменницької діяльности Франка: „Перша громадка галицьких націоналів в молодечім запалі не оглядалась на ці обставини (в Галичині моя прим.) та сміло воювала з ворогом національної ідеї, свободи і поступу в найріжніших сферах".

Франко був великий поет, письменник, та в першій мірі він був громадянином. Він вказав українській суспільності нові шляхи в політичному та суспільному життю. Свою працю для народу сповнив щиро в такому розумінню: „Як син селянина, вигодований твердим мужицьким хлібом, я почував себе до обовязку віддати працю свого життя тому простому народови"! І був вірний тому обовязкови, хоч праця його була важка. В поемі „Каменярі" поет порівнує себе до каменяра. Він з тисячами таких як він сам прикований до ґранітної скали. Раз-по-раз гремлять їхні важкі молоти об камінну стіну; ні жар, ні холод не спиняє їх. Каміння калічить їх, та вони не кидають молотів, бо вони добровільно взяли на себе пута, вони каменярі на шляху поступу, вони вірять, що розібють ту скалу і власними кістками змурують твердий гостинець і принесуть щастя, нове життя, нове добро у світ.

Праця Івана Франка була тим тяжша, що її не розуміла заскорузла частина української суспільности.

В червні 1877 року Франко відсидів в тюрмі девять місяців, які були для нього тортурою. З початком березня 1880 року його арештовано вдруге. Тепер він пересидів у тюрмі три місяці. По звільненню його відставлено серед страшних обставин до Нагуєвич. По тижневі він вернув до Коломиї і тут знову опинився в незавидних обставинах. Трапилося, що три дні жив трьома центами, що їх найшов над Прутом. По кількох тижнях його ще раз арештовано. І здавалосьби, що суспільність привітає поета - мученика на волі хлібом-сіллю. Та ні! Його стрінуто бойкотом.

Сумні Франкові скорбні пісні писані в коломийській тюрмі. Поет сповідається, що його і народня неволя є матірю тих скробних дум. Нераз буває в нього серце мліє, га поет рішений аж до гробу додержати свій прапор хочби йому прийшлось згинути десь під тином.

Тюрма не зломила його; він готов дальше працювати. Та з осмої скорбної пісні „Відцуралися люди мене" — видко, що бойкот власного громадянства прибив його до краю. Він

„Блукає, мов звір серед гір,
Серед вулиць містових,
В серці чує слова, мов докір:
Ти проклятий один серед них".

Знакомі його оминають. Він не має кому розказати про своє горе, не має з ким поділитись чорними гадками:

„Якби в сльози кріваві
Міг я своє горе розлить
Якби виплакав всю свою кров,
Щоб нічого з людьми не ділить".

Та в поета той стан крайнього пригноблення не триває довго. В пятій поемі, писаній на селі, здається 1881 року, голос поета знову бадьорий, повний завзяття:

„Ні, я не кинув каменярський молот,
Усе він в моїй хоч слабій долоні.
Його не вирве насміх аніholod".

Франко під тим оглядом повинен бути взором для робітників на невдячній деколи народній ниві. Поема не спиняє насміх, брак зрозуміння. Характер його твердий мов криця, чистий мов хрусталь. Ради хліба і вигоди він міг був не писати дечого, щоб мовляв, не дразнити нашого громодянства та чужих, власть імущих. Та ні, він, наче пророк задивлений в далечінь, не оглядається на приземків - карликів, що глядять лише за почестями, вигодами. Він наче орел взноситься високо, під хмари. А коли в нього втомлені крила він благає у землі, - всеплодючої матері; сили, щоб пута ломати, просить о ясність думок, щоб влучати в серце кривди.

Чоловік - смертельник звичайно має якусь мету в життю, н. пр. здобути становище, заробити на хліб насущний, тай дещо відложити на чорну годину, або просто, щоби на старість відпочивати. Так думає здається більшість людей, навіть т. зв. спіритуалісти, що то вірять в духові цінності.

А Франко? Під цим оглядом він стоїть на рівні з найкращими цілого людства. Син коваля поклав собі метою життя працю, працю для добра інших, без впину, працю до смерти:

„Лиш працювать, працювать,
працювати,
В праці сконать!"

Ми не дуже славні з праці, точности, витривалости, солідности. Надто родюча була українська земля, щоб виплекати в нас ті, так важні, у борбі за існування — чесноти. Тому треба нам вдумуватись в отакі думки поета:

„Лиш праця ржу зотре, що трудь зїдає...
Лиш в праці мужа виробляєсь сила,
Лиш праця світ таким, як є, створила.
Лиш в праці варто і для праці жить".

Будучи у Львові, я мав нагоду бачити покій в камениці Наукового Т-ва ім. Шевченка, де працював Франко. Деякі з рукописів були недокінчені і я мимоволі пригадав собі його слова — в праці сконать. На вулиці показували мені хідник, котрим він вірний праці спішив з похиленою головою до своєї робітні. І мені молодому студентові було любо хоч трохи йти тою самою стежкою, котрою і він ходив.

Помер Іван Франко дня 28. травня 1916 року і по словам Вол. Радзикевича українська суспільність без ріжниці станів і політичних поглядів віддала в часі похоронів величавий поклін його заслугам, зложивши на могилі тернові вінці.

Я стояв кільканацять літ пізніше і глядів на його гріб, прикрашений памятником, що представляв каменяра з тяжким молотом в розгоні. І думка за думкою летіла... Тернові вінці зложили... Як в життю, так і по смерти... Помер напередодні нашої волі. Не дочекав. Мойсей не допровадив Ізраїля до обіцяної землі...

І знову минуло кілька літ від того часу, як я стояв над могилою Франка. На рідних землях кров ллється... сльози, пожарища, голод. Хитрий німець картопельку садить... Знікуди Україні щастя-долі. Та лишилась українському народови ще Франкова зброя: **праця.** А теж і **віра в краще завтра.**

„Та прийде час і Ти огнистим видом
Засяєш у народів вольних колі,
Трусне́ш Кавказ, впережешся Бескидом,
Покотиш Чорним морем гомін волі,
І глянеш як хазяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі"...

Олекса Бойків,
Мюленберг Каледж,
Алентавн, Па.

Ґумові Опони і Війна

Кожного разу, як ви їдете своїм автом, памятайте, що ви граєте поважну ролю в справі транспортації. Під вашим доглядом є пять ґумових опон. Це ваша власність, але маєте її берегти для країни. В цім є ріжниця мирного часу від воєнного.

І ось чому: ваше авто має біля 70 фунтів ґуми в опонах. Помножіть це на 28,000,000 — число пасажирських авт в країні — і ви дістанете 980,000 тон. Це є найбільший окремий резервовий запас ґуми, що ми маємо; він уявляє цінні засоби транспортації, які мають нам вистарчити до кінця війни.

Мусять вистарчити тому, що Японія відрізала нас від нашого головного джерела ґуми. Будемо виробляти дещо штучної ґуми в 1942 та 1943 роках і більше в 1944, але з тої ґуми ні один фунт не піде на виріб опон. Ми не можемо розраховувати на велику кількість ґуми з Латинської Америки або з Африки. Тому маємо обійтися тим, що маємо.

Положення настільки поважне, що може бути введено ціло-краєве пайкування ґазоліни для обмежень розвагових поїздок і тим самим збереження опон. І може прийде час, коли від нас будуть жадати, щоб ми продавали зайві ґумові опони урядові.

Тим часом досліджения виказали, що до 500,000 авт місячно сходить зі шляху. Кожного разу, як ми швидко їдемо — особливо в горячу погоду — кожного разу, як раптово рушаємо з місця, або спинюємось, кожного разу, як волочимо колеса на поворотах, або вдаряємо ними об придорожні стовпи, ми нищимо цінну ґуму — марнуємо краєві запаси.

Якщо не будемо берегти наших ґумових опон, 15,000,000 авт, або більше як половина всіх приватних авт в Злучених Державах, вийдуть з ужитку протягом наступних 30 місяців. Багато — можливо більшість — тих авт возять одного або більше робітників на воєнну працю. Ці робітники мали би шукати інших способів транспортації. Але яких? Потяги, автобуси і трамваї вже переобтяжені воєнними перевозками. Можливо не будуть в стані обслуговувати міліони нових пасажирів. Багато тисяч воєнних робітників може будуть примушені переїхати ближче до місця праці, жити в бараках.

Таким чином, ваше авто є цінним не тільки заради тої ґуми, що має в собі, але також як важна частина воєнної транспортації. Возіть більше пасажирів. Їдьте зі скорістю менше як 40 миль на годину. Міняйте опони з колеса на колесо кожні 5,000 миль. Слідкуйте аби вони були відповідно надуті — не дуже багато повітря і не дуже мало. Заощаджуючи ґуму, заощаджуєте транспортацію і помагаєте в боротьбі за свободу.

ЗАГАДОЧНИЙ ЛЕТУН СКИНУВ ВІНЕЦЬ В ПАРИЖІ.

ВІШІ. — Якийсь загадочний літак, правдоподібно належачий до вільно-французьких сил, прилетів над Париж, скинув вінець на гріб незнаного французького вояка і машиновим крісом обстрілив стоячого там німецького стійкового. Опісля полетів здовж головної вулиці Елізейські Поля та обстрілював німецькі сторожі, що стояли біля французьких державних будинків.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ.

Головна канцелярія вислала на днях до відділів У. Н. Союзу членські аплікації на перепис з кляси І. Молодечого Департаменту до старших, тих усіх дітей, які є тепер в 17-тім або 18-тім році життя.

Бо згідно зо статутом У. Н. Союзу, дитину можна переписати до старших членів уже по скінченні 16-го року життя, а тому власне до відділів вислано аплікації не тільки для таких дітей, які покінчили або кінчать 18-тий рік життя, але також для таких дітей, які є тепер у 17-тім році життя. Та ці діти, що є в 17-тім році життя, можуть, але не мусять бути переписані до старших цього року, якщо їх родичі того не бажають. Вони тепер можуть переписатись, але не мусять. Бо обовязково треба переписати дитину доперва тоді, коли вона скінчить 18 років життя.

Виняток становить тільки стейт Ілиной, де дитина, скінчивши 16 років життя, не може оставатись на далі в Молодечім Департаменті.

Подаємо це у відповідь тим усім відділам, які запитували, чому вислано їм аплікації для таких дітей, які ще не покінчили 18 років життя.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У. Н. СОЮЗУ.

ПОВІДОМЛЯЄМО ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ 387 У. Н. СОЮЗУ,
що

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

відбудуться

В СУБОТУ, 20. ЧЕРВНЯ (JUNE 20, 1942)

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ, 285 PLEASANT ST., WILLIMANTIC, CONN.
Збори зачнуться в год. 7:30 ввечір.

Усі члени повинні обовязково прийти на ці збори. На зборах буде промовляти в справах У. Н. Союзу орґанізатор **А. Маланчук.** Запрошуємо на ці збори також і не-членів, що цікавляться справами У. Н. Союзу.

В. Гирчиця, секретар відділу.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! УВАГА!

ЗЛУЧЕНІ ОРҐАНІЗАЦІЇ І ЦІЛА ГРОМАДА БЕРЕ УЧАСТЬ У ВІЙСЬКОВІЙ ПАРАДІ

„WAR WEEK PARADE"

В ПЯТНИЦЮ ВВЕЧІР, 19. ЧЕРВНЯ (JUNE 19, 1942)

ПОРЯДОК: **Всі українці при парохії мають зійтися на церковну галю, а інші групи до галі Сівік Сентер Тов. Вільних Козаків точно в 7. годині. Звідтам удамося разом на призначене місце. Діти, дівчата й хлопці повинні мати український народній костюм. Мужчини мають мати українські сорочки, або бодай білу сорочку і чорні штани.**

Отже щоб не забракло ані одного з українців на тій параді. Покажім, що уміємо як слід вшанувати Америку!

КОМІТЕТ:

B. Hussar, Sec.; **M. Wasylishyn,** Pres.; **J. Yanus,** Treas.

Спільними Силами для Спільного Добра в Словтсбурґу!

Каже наша пословиця, що нитка до нитки, а буде бідному сорочка. Чому воно так? — Бо громада, то великий чоловік! Громада, це велика збірна сила. Хай буде одиниця не знати як сильна і як багата, то все-таки їй одній не прийдеться без великого труду, тягару, виселення чогось більшого доверишти, а хоча навіть трапляється часом щось такого, то на всякий випадок це належить до вимків, а вимків нема багато. Інакше мається із громадою. Лекше приходиться загалові по малій пайці зложити свою жертву на призначену ціль, бо тягар, розложений на всіх, не давить так всіх, як давить одного.

Ось маємо наглядний доказ, що потрапить громада-народ збудувати собі, а притім ніхто не зазнав зубожіння, великої страти для себе. Щож воно такого

Це Захист для Старців у Словтсбурґ, Н. Й.!

Не треба, здається, ні одному українцеви в Америці пояснювати, що це такого означає Дівоча Академія у Факс-Чейз, Вища Школи і Семинар у Стемфорд. Кожний знає, що там є центри нашого релігійного, народного, культурного життя. Такої слави діждавсь і Словтсбурґ. Серце кожного щирого українця, — громадянина вільної Америки, тягне в ті сторони, бо там у великій будівлі він вложив свою цеголку для всіх і для себе. А цего доконала також маленька громада — що звесь згромадженням Сестер Служебниць Пр. Д. Марії. І сьогодні можуть бути горді і Сестри і всі жертводавці, прихильники, добродії, вся велика українська громада. Сьогодні можна сміло вписати там на пропамятній таблиці, що це фундація спільної жертви, спільних сил.

Зближається той час — та хвиля, а це є день 4. липня 1942, коли то Церков поблагословить торжественно цей новий здобуток, та в цей спосіб передасть в посідання загалу під зарядом Сестер Служебниць Пр. Д. Марії. — Хайжеж не бракне нікого з нас, кому можливо, на цьому святі. Вправді воєнна хуртовина поперечеркала пляни не одному, та памятаймо, що і серед таких обставин не вільно нам забувати за загальні цілі, а зо здвоєною силою, енерґією та завзяттям йти вперід, бо як каже поет: „лиш боротись значить жить — життя не мрії — не карки"!

Та вже коли не можливо вам особисто бути в Словтсбурґ, так просимо слати свої привіти, желання, щоб в цей спосіб долучитись до цего небуденного торжества в історії української еміґрації в Америці.

Всі желання й привіти будуть поміщені в пропамятній книзі, яку видасться із цеї нагоди.

А головно Ти, Українська Молоде, прибудь на це свято! Поглянь, що батьки твої придбали, щоб тут за океаном також слава про нас не пропала: хто ми і чиї ми діти.

За дальшими оголошеннями просимо глядіти у пресі.

126,30,4 **ВПОРЯДЧИК.**

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЧЕСТЕР, ПА.

Ювилей відділу С. У.

Вже другий раз працю місцевого другого відділу Союзу Українок відмічено спеціяльним святом. Перший раз, коли святковано 10-літний ювилей, а другий раз, дня 31. травня ц. р., коли святковано 15-літний ювилей.

По Службі Божій, по прийнятім звичаю, членицї в жалібних лентах, в організованому порядку спільно з парохом принесли щирі молитви за упокій душ померлих члениць. Число померлих, серед яких знаходиться і бувша перша організаторка Катерина Бобяк, досягло шість осіб.

По полудни, в год. 5. члениці в числі 140, разом з гостями засіли до столів. Господинею цього свята була пані Марія Лаврик. Вона попросила місцевого пароха о. Мицика провести молитву, після чого подано вибагливі потрави. По обіді розпочалась святочна програма. Господиня пані Марія Лаврик виголосила вступну промову, в якій піднесла змагання жінок за рівноправність з чоловіками. Далі слідувало привітне слово предсідниці відділу, пані Юлії Лебіщак. Про працю в відділі виголосила реферат пані Анна Мисишин. Реферат обговорював три головні напрямки, по яких ведеться праця по відділах: 1) праця організаційна, 2) народно-громадська, 3) релігійно - парохіяльна. Бесідниця представила працю місцевого відділу Союзу Українок, який по тих напрямних йшов і виказала скільки він на цім полі довершив.

Святочну промову виголосила секретарка відділу, пані Петрунеля Пецюх. Слова з поеми Уляни Кравченко „На новий шлях" були темою для цеї святочної промови. Привітну промову виголосив місцевий парох о. Омелян Мицик, в якій дав признання місцевому жіноцтву за його довершену працю, як теж навів ті речі, які ще треба довершити. Промови були переплітувані деклямаціями, які виголосили молоденькі школярки Марія Стецишин і Олена Кагуй. Також дуже мило відспівала пісню „Аве Марія" Олена Тершавська; акомпаніювала їй на піяні Любка Перчак.

Треба відмітити велику активність місцевого жіноцтва, яке вибудувало і майже виплатило з довгів один з кращих Народних Домів і Церкву. Це праця організованого жіноцтва. Коли українці міста Честеру гордяться двома святинями в одному бльоку та коли вони певні, що ці будівлі не пропадуть внаслідок боргів, то це в першу чергу заслуга Союзу Українок. Тут треба водночас зазначити, що члениці нашого відділу Союзу Українок майже на сто відсотків є теж членицями У. Н. Союзу, як теж до цеї Організації належать їх діти. Вони допомагали місцевим відділам, як-теж з відділами У. Н. Союзу перші розпочинали працю біля місцевого Українського Народнього Дому.

Пятнацять - літний ювилей існування нашого відділу Союзу Українок це вінець слави і признання членицям за їхні великі труди.

Приявний.

ЙОНГСТАВН, ОГАЙО.

Враження з Українського Дня.

Вже дванадцять років святкують кожного літа тутешні українці свій „Український День". І цього року відбулося таке свято в неділю, 7. червня, в парку „Айдора". Звичайно в такий день нічого дрібного не уряджується, щоб не перешкоджати цему торжеству. „Айдора" парк, це, чи не найкращий того рода „емюзмент" парк в Америці, при славному на всю Америку „Міл Крік Парку". Пишається він на горбку, освітлений вечором ріжними світлами та обведений густими деревами й звітниками. Тут кожна неділя призначена літом для котроїсь національности, а наша неділя, чи не найвідповідніша, бо в самому розцвіті початку літа.

Ранком в неділю була гарна погода. Та якраз коло другої пополудні, як мали програми розпочинатися, почав ляти дощ. От і нещастя, не один думав. Не буде Українського Дня. Не маємо щастя. Та проте щось тягне до парку. Зїзджаються люди наші зі всіх сторін. Є з Шерон й Ню Кесл, що все беруть участь в цім Дни. Хоч дощ, а вже коло другої години парк був повний народу. Одні з парасолями, а інші таки мокнуть, але тішуться, що є на своїм торжестві. Всі питають: буде програма? Будуть хори, танці, перегони, спортові гри? Відай ні, бо мокра земля. Та дощ помалу устає. Хмари розсуваються й ясне літне сонічко усміхнулося на маси народу, а весела дуга заповіла зміну.

Починається великий рух. Видно комітетових з відзнаками, як бігають та всім розпоряджають.

Предсідник п. Періг відкриває День в годині третій. Голосниками лунає його коротка але щира привітна бесіда. Програму перепроваджує енергійний молодий п. І. Панько. Покликає на естраду хор „Боян" від укр. греко-кат. церкви. Під умілою рукою диригента, пана Антона Когута, рознеслася мельодія американського гимну, а за цим наша славна вязанка „Вулиця", що випала знаменито. На оплески хор відспівав: „Ой лопнув обруч" з Бандури.

З визначних гостей промовили конгресмен Михайло Кірван й суддя Дженкінс. По цім були веселі перегони й спортові гри, а управою цим занялися п.: О. Венгжин, Мош й Мущинський. З цеї програми мали ми чимало сміху й розривки. Весело було дивитися, як не тільки діти, але й старші та жінки бігли до мети, або ловили курочки, бігаючи по зеленій мураві. За цим йшли змагання „бейзболові". Предсідник проголошує, що виступлять танцюристи з Шерону, з якими приїхав о. С. Мусійчук. В гарних національних строях машерують вони (коло 20) до відповідної салі, а за ними йдуть маси народу. Саля битком переповнена. Рознеслися звуки музики гри на піяні панни Ірини Мусійчук й танцюристи з Шерону, вивчені паном Арсенівим, тнуть Катерину, Козачок з сольом маленької А. Дж. Телявської, Гречаники, а на кінець нашу улюблену Гаївку. Потім поклякали наші діти і молять Бога про кращу долю України. На звук пісні „Боже Великий Єдиний" якось, немов один лан похилої пшенички, піднеслися люди й з запертим духом вислухали цеї пісні-молитви. На оплески сказав кілька слів о. С. Мусійчук, бажаючи успіху комітетови Дня, а всім згоди і любови.

Наступили забави ріжного роду, а між тим комітет танців бавив численних гостей балем при добірній музиці української оркестри з Пітсбургу.

Мило було ходити й приглядатися забавам гостей. Мило було бачити тут коло 10 тисяч народу. Здибаються люди, що давно не бачилися, говорять, тішуться, що хоч раз в рік можуть зібратися разом й показати свою силу й солідарність.

При кінці мушу завважити, що й тут не обійшлось без того, про що писав п. О. Литвин з Ембрідж, Па., про те, хто розбиває злуку. Нарід хоче злуки, але є провідники, духовні й світські, що їм така злука не до вподоби. За такі релігійні тертя треба нам тепер забути, бо американський уряд кличе усіх до єдности. Можемо молотись Богу в ріжних церквах, але мусять бути і такі події чи дні, коли ми манїфестуємо національну єдність і де нам усім треба бути.

Обсерватор.

НАГОРОДИ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Рада Военної Продукції вже проголосила три роди відзначень для тих робітників, що знаходять способи, як поліпшувати і приспішувати военну продукцію.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Сестр. Любов, від. 177., повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 21. червня, в 2. годині пополудні, 18 Пілгрім ул. Прошу місцевих і позамісцевих членів прийти на ці збори на час. — С. Саска, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206., відбудуться в суботу, 20. червня, в годині 6:30 ввечір, в церковній салі, 74 Герис Евеню. Просимо всіх членів прийти на час, бо будуть важні справи. Вписуйте своїх дітей в ряди У. Н. Союзу. — О. Косюк, предс.; І. Кокольський, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Відділ 73 подає до відома, що піврічні збори відбудуться в суботу, 20. червня, в годині 7. Взиваємо всіх членів прийти на збори. — Уряд.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться 21. червня в годині 2. пополудні. Обовязком кожного члена є бути на цих зборах та вислухати справоздання уряду за 6 місяців. Тепер літня пора, ми всі працюємо і тому треба нам відпочинку. Тому приходім на час. Напоминаємо тих членів, що не заплатили вкладок, щоб найдалі до 25-го це зробили, або будуть суспендовані. — За уряд: Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Піврічні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 21. червня, в годині 2. попол., в льокали У. Н. Дому, 237 Гови Евеню. Всіх членів просимо прийти на збори, бо є багато важних справ до полагодження. — Ф. Ґулька, предс.; В. Лелет, кас.; П. Головачук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69., відбудуться в суботу, 20. червня, в 8. год. ввечір, в церковній гали, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Михайло Ликтей, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., відбудуться в неділю, 21. червня, зараз по відправі, де звичайно. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на збори і вирівнати затягнені довги перед замкненням піврічних рахунків. — Секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8., повідомляє, що надзвичайні збори відбудуться в пятницю, 19. червня, в год. 7. ввечір, в гали У. Г. Клюбу, 13 Вашингтон улиця. Просимо вирівнати свої вкладки згідно з ухвалою. — В. Комар, предс.; В. Мандзій, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Сестр. Любов, від. 37., відбудуться в пятницю, 19. червня, в годині 7. ввечір, в У. Н. Домі. Просимо члениць прийти на означений час. Маємо важні справи. Контр. комісія здасть касовий звіт за пів року. Довгуючі мають вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Нових члениць приймаємо без оплати вступного до У. Н. С. і до Сестр. Любов. — А. Погранична, предс.; А. Огар, кас.; Е. Кардаш, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Місячні збори Тов. „Згода", від. 20., відбудуться в суботу, 20. червня, в годині 7:30 ввечір. Зогляду на літний сезон, через ціле літо збори будуть відбуватися все в суботу вечером по 15-тім кожного місяця. Тому просимо всіх членів це собі запамятати і приходити на збори, як вище сказано. — Йосафат Прихідко, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372., відбудуться в пятницю, 19. червня, в годині 8. ввечір, в домі де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, а довгуючих напоминаємо, щоби вирівнали свої вкладки. — Ю. Голинський, предс.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 259., повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться 21. червня в год. 2. пополудні в гали при 4950 Павліна вул. — Уряд.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175., подає до відома всім своїм членам, що піврічні збори відбудуться в суботу, 20. червня, в годині 7:30 ввечір, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін. Просимо всіх членів прийти на час й вирівнати свої належитости. Хто не може прийти в суботу, хай прийде в неділю; секретар буде на гали від години 12. до 2. і вкладку відбере. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 293., відбудуться в неділю, 21. червня, по співаній Сл. Божій (год. 12.), в галі церкви св. Николая при 19. ул. (між 5 і 6 евеню) на Савт Брукліні. — За уряд: Іван Ластовецький, предс.; Анна Томашевська, кас.; Марія Демидчук, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Піврічні збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в неділю, 21. червня, в церковній гали, 127 Парк улиця, в годині 12.30 пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — П. Волянський, предс.; К. Стасюк, кас.; М. Сампара, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ., Н. Й. — Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 5., відбудуться в суботу, 20. червня, в годині 7:30 ввечір, в домівці У. Д. Клюбу, 31-14 Ґренд Евеню, в Асторії. Усі наші члени й члениці повинні обовязково на ті збори явитися на час й вислухати звітів та більше заінтересуватися справами нашої організації. Рівнож просимо всіх членів вирівнати свої залеглости. — За заряд: Михайло Ґалан, предс.; Григорій Василик, скарб.; Михайло Беля, секр.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

ДО ТИХ, ЩО КУПУВАЛИ „СВОБОДУ" НА „СТЕНДАХ" У МІСТІ НЮ ЙОРКУ:

Отсим подаємо до відома читачам „Свободи", що военні обмеження не тільки утруднили доставу часописів на „стенди", але також спричинили більші кошти тих достав, які зросли у нашому випадку до того, що требаб нам доплачувати тижнево яких 30 долярів за доставу „Свободи" на нюйорські „стенди". Супроти цього ми змушені від 1. липня б. р. перестати довозити „Свободу" на „стенди". Та віримо, що ті читачі, що досі купували „Свободу" на „стендах", стануть тепер звичайними передплатниками і таким способом пошта доставлятиме їм часопис правильно кожного дня до хати. Тому просимо тих, що купували „Свободу" на „стендах", виповнити понижче замовлення та надіслати його до адміністрації враз з належитістю за ґазету:

Передплата виносить:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:	
На рік	$6.00
На пів року	3.25
На 3 місяці	1.75

В МІСТІ JERSEY CITY І ПОЗА ГРАНИЦЯМИ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ:	
На рік	$9.00
На пів року	4.75
На 3 місяці	2.50

ЗАМОВЛЕННЯ НА ПЕРЕДПЛАТУ ЩОДЕННИКА „СВОБОДИ".

Отсим прошу висилати мені часопис „Свободу" на

протяг часу ______________________________

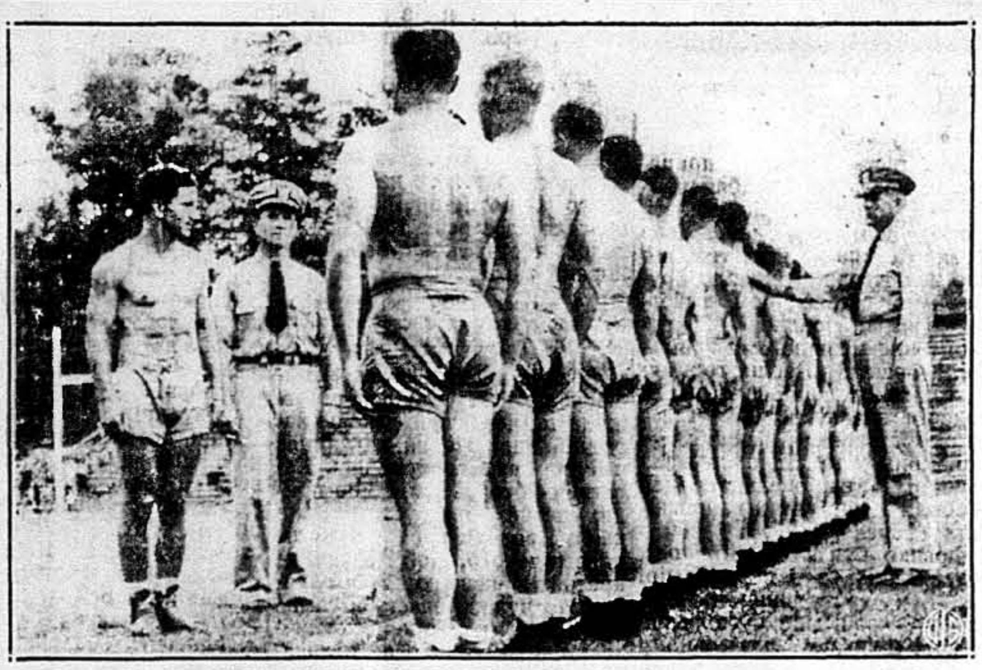
На це залучаю належитість в сумі $ ______________________

Імя і назвиско: ______________________________

Адреса: ______________________________

(тут подайте вулицю, число дому або почтову баксу)

Назва міста і стейту: ______________________________

ЛЕТУНСТВО ВИМАГАЄ ДОБРОГО ЗДОРОВЛЯ. — На образку бачимо кадетів Фльоти Злучених Держав, що відбули денні вправи, щоб набрати відповідної сили, зручности та витривалости, потрібних в тяжкій летунській службі. Старшина робить перегляд, оскільки кадети поступили під тим оглядом вперед.

ТАРЗАН, ч. 583. Сам один в небезпеці.

Тарзан спокійно прощав зором дарабу, залишаючись сам один на ґалєрі, котра скоро потапала під воду.

Лучники Вилйена сумлінно виконували приказ свойого пана. Вони стріляли в дараби. Але мало заподіяли їм шкоди.

Дараби разом з врятованими адакцями пропадали в хвилях моря. За короткий час їх покрила ніч і вони зовсім пропали.

Тепер Тарзан покинув місце, на котрім стояв раніше і поплинув до носа ґалєри, щоб виконати свій задуманий плян.